

ELS LLIBRES I LES COSES

IGNASI ARAGAY

La vida és una feina que dura tota la vida

De la mà de Ferran Ràfols Gesa (traducció) i Vicenç Pagès Jordà (pròleg), Edicions del Periscopi, que l'any passat va publicar David Foster Wallace per primer cop en català amb la novel·la *L'escombra del sistema*, el primer llibre de l'autor, ara ens serveix el breviari *L'aigua és això*, un dels seus últims textos. Es tracta del discurs de graduació que va dirigir als estudiants de Kenyon College el 2005, tres anys abans de suïcidar-se: la seva companya, Karen Green –amb qui estava unit des del 2002 i que segons Pagès Jordà va ser “la primera dona a qui va considerar més important que la literatura”–, se'l va trobar penjat a casa.

Què va explicar als estudiants Foster Wallace, aleshores un home de 43 anys que havia passat, diu Pagès Jordà, “de la intel·ligència exhibicionista a la consciència sapiencial”? Els va fer veure la dificultat d'explicar als peixos què és l'aigua, de fer entendre als homes què és la vida. Els advertia contra l'“egocentrisme natural i bàsic” que tots duem de sèrie, contra l'arrogància de la pròpia veritat mai prou matisada, contra els automatismes del nostre cervell, contra “les trinxeres quotidianes de la vida adulta”, contra la por a la llibertat veritable de preocupar-se pels altres o contra una altra por, la de creure en alguna cosa: “L'única elecció que tenim és la de què volem venerar”.

MONDADORI

TRES ANYS ABANS DE SUÏCIDAR-SE, DAVID FOSTER WALLACE VA ESCRIURE EL BREVIARI 'L'AIGUA ÉS AIXÒ'

En aquest darrer punt s'hi va entretenir. “Si venereu els diners i els objectes –si és aquí on trobeu el sentit de la vida– aleshores no en tindreu mai prou”. O: “Venereu el vostre cos, la vostra bellesa i el vostre atractiu sexual i us sentireu sempre lletjos”. És a dir, “l'així dit món real dels homes, els diners i el poder rutlla la mar de bé amb la gasolina de la por, el menyspreu,

la frustració, l'anhel i la veneració d'un mateix”.

Depressiu i alcohòlic, extremadament intel·ligent, amb 30 anys fets DFW va entrar en contacte amb el budisme i, a partir d'aquí, amb el món de la meditació. Però la seva capacitat autodestructiva, matèria primera de la pròpia obra, no el va abandonar. Mai no va deixar de pensar en la mort. Com deia als graduats de Kenyon College, l'important no és tant pensar com saber triar què es pensa. Penseu-hi. I mediteu bé *L'aigua és això*, un llibre que es llegeix ràpid i es rellegeix a poc a poc. Un llibre que acaba així: “L'educació és una feina que dura tota la vida...” ♦♦

UN TAST DE CATALÀ

ALBERT PLA NUALART

Referint-se als ultres violents del món del futbol, un dels nostres articulistes parlava de “grups de descerebrats”, i un lector hi va reaccionar de seguida preguntant-se i preguntant-nos si *descerebrat* no venia de *cerebro*.

Com ja va explicar Albert Jané l'any 1977 a l'*Avui*, adjectius com *espacial*, *fabulós*, *cerebral* i *labial* no són castellanismes encara que s'assemblin a *espacio*, *fábula*, *cerebro* i *labio*, sinó que són cultismes d'arrel llatina. Com també ho són –i no són, per tant, catalanades– *nasal* o *férreo* en castellà.

Descerebrat és, doncs, un adjectiu ben format en català que es fa servir, en ciències naturals, per referir-se a animals a qui han eliminat el cervell amb fins experimentals, tal com recull el Termcat.

¿Descerebrats i papanates o eixebrats i babaus?

En registre col·loquial es refereix a algú que no té res al cap. I gosaria dir –i admeto que és discutible– que l'extensió d'ús és prou transparent i recent perquè, tot i ser d'origen castellà, no neguem al català la possibilitat de fer-la.

Tenim, és cert, adjectius de sentit molt semblant, però no tenen la mateixa càrrega despectiva. Ni tan sols la té *eixebrat*, i això que ve del llatí vulgar *excerebratus*, que justament vol dir privat de cervell.

EN UN INSULT EL DRING DE LA PARAULA ÉS UNA PART DEL QUE DIU. DIR 'PAPANATES' OMPLE MÉS QUE DIR 'BABAU'

I és que en un insult el dring de la paraula és una part del que diu. Tampoc és al diccionari *papanates* i això no ha impedit a Quim Monzó, inspirant-se en Jordi Barbeta, titular un dels seus llibres *La Internacional Papanates*. Té, a més, el derivat *papanatismo*, que va tan bé per burlar-se de cert progressisme. Ompliria igual *babau* i *babauisme*?

I si algú no es queda tranquil que sàpiga que Coromines recull *papanates* al costat de *papadiners* o *papamosques* (tots dos al DIEC2). I és que el verb *papar* és bo en català com a terme infantil per dir *menjar*.

Per cert, diria que el DIEC2 ha de revisar l'entrada *papadiners*. No és, com diu, un pretext de fer diners sinó, com diu el GDLC, un pretext per fer gastar diners inútilment, cosa bastant diferent. ♦♦

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIO

[1] Ofrenda a la tempesta

DOLORES REDONDO
Columna
590 pàgines i 18,50 € -/1

[2] Mariona

PILAR RAHOLA
La Magrana
288 pàgines i 17,99 € 1/7

[3] Les dones de la...

LLUÍS LLACH
Empúries
392 pàgines i 20 € 2/8

[4] Wonder

RJ. PALACIO
La Campana
420 pàgines i 14 € 3/114

[5] Més o menys jo

MIQUEL DURAN
Bridge
168 pàgines i 16,95 € -/4

NO-FICCIO

[1] Marató 2014: les...

DIVERSOS AUTORS
Rosa dels Vents
144 pàgines i 10 € 2/3

[2] La formació d'una...

JOSEP FONTANA
Eumo
486 pàgines i 25 € 1/6

[3] La vida lenta

JOSEP PLA
Destino
432 pàgines i 21 € 3/2

[4] És l'hora dels adéus?

XAVIER SALA I MARTÍN
Rosa dels Vents
224 pàgines i 16,90 € 4/13

[5] La pervivència de la...

AGUSTÍ ALCOBERRO (COORDINADOR)
Ara Llibres
440 pàgines i 36 € -/4

CASTELLÀ

FICCIO

[1] Ofrenda a la tormenta

DOLORES REDONDO
Destino
544 pàgines i 17,58 € -/1

[2] El impostor

JAVIER CERCAS
Literatura Random House
420 pàgines i 22,90 € 1/3

[3] Mi color favorito es...

PILAR EYRE
Planeta
336 pàgines i 19 € 2/4

[4] La música del silencio

PATRICK ROTHFUSS
Plaza & Janés
160 pàgines i 12,25 € 4/6

[5] Cautiva por ti

SYLVIA DAY
Espasa Calpe
432 pàgines i 17,90 € -/1

NO-FICCIO

[1] El capital en el siglo...

THOMAS PIKETTY
Fondo de Cultura Económica...
663 pàgines i 27,55 € 1/3

[2] En familia con Karlos...

KARLOS ARGUIÑANO
Planeta
464 pàgines i 21,75 € 2/4

[3] El talento de los...

JOSÉ ANTONIO MARINA
Ariel
224 pàgines i 16 € -/3

[4] Urbrands

RISTO MEJIDE
Espasa Calpe
256 pàgines i 19,90 € 3/5

[5] Todo lo que he...

LUIS ROJAS MARCOS
Espasa Calpe
192 pàgines i 19,90 € -/3

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat